

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ ЗАКАРПАТТЯ

Ужгородський національний університет (м. Ужгород)

Дана робота є фрагментом НДР «Клініко-експериментальне обґрунтування застосування сучасних стоматологічних технологій та експертна оцінка якості лікування і профілактики основних стоматологічних захворювань у дітей і дорослих», державний реєстраційний номер 0109U000046.

Вступ. Поширеність карієсу, особливо в дитячому віці має тенденцію до зростання, не дивлячись на сртімкий розвиток профілактичної та реконструктивної стоматології за останнє десятиріччя [2, 3, 8]. Найбільш несприятливою є ситуація в регіонах біогеохімічного дефіциту таких мікроелементів, як фтор, йод магній, до яких відноситься Закарпатська область, яка є унікальною територією для вивчення природного фтор-йодного дефіциту, як екологічного фактору, в якому мешкає людина [1, 4].

З 2009 року працює програма «Здорова усмішка дітей Закарпаття» працює згідно рішення Ужгородської міської ради від 16 липня 2009 року (№1148).

Проведення епідеміологічних досліджень серед дитячого населення Закарпаття проводиться співробітниками клініки дитячої дентальної гігієни стоматологічного факультету УжНУ за сприяння та підтримки обласної державної адміністрації Закарпатської області.

Дані обстеження заносили в карту обстежень на основі карити ВООЗ з урахуванням стану твердих тканин зубів, стану тканин пародонта, слизової оболонки порожнини рота, наявності зубо-щелепних аномалій та деформацій у дітей а також враховані фактори ризику утворення та прогресування основних стоматологічних захворювань [5, 6, 7, 10].

Мета дослідження – аналіз факторів ризику у вигляді харчових звичок та гігієнічних навичок серед дітей, які проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду.

Об'єкт і методи дослідження. Згідно з рекомендацій ВООЗ для встановлення стану твердих тканин тимчасових зубів обстежують дітей віком 5-6 років, для аналізу стану твердих тканин постійних зубів – дітей 12 років, для визначення стану тканин пародонта – дітей 15 річного віку [9].

Результати досліджень та їх обговорення. На першому етапі програми – проведенні епідеміологічних оглядів дітей Закарпаття з метою виявлення поширеності та інтенсивності основних стоматологічних захворювань та встановлення факторів ризику формування та прогресування карієсу, захворювань тканин пародонта, зубо-щелепних аномалій та деформацій було оглянуто 4203 дитини, мешканці міста Ужгорода та міста Чопа.

Таблиця 1

Розподіл обстежених дітей за віком та статтю

стать	Хлопчики		Дівчатка		Всього	
	абс	%	абс	%	абс	%
6 років	1106	26,4	1065	25,3	2171	51,6
12 років	551	13,1	555	13,8	1106	26,3
15 років	475	10,7	451	10,7	926	22,1
Всього	2108	50,2	2095	49,8	4203	100,0

Серед оглянутих, згідно рекомендацій ВООЗ були діти віком 5-6 років (51,6% – 2171 дітей), в яких визначали стан тимчасових зубів, 12 років (26,3% – 1106 дітей), в яких визначали стан постійних зубів, та 15 річні (22,1% – 926 дітей), в яких визначали стан тканин пародонта (табл. 1).

Аналіз частоти чищення зубів серед 4203 обстежених регулярно чистять зуби 2 рази на день лише 18,0% (757 дітей), серед яких 5,8% (245 осіб) хлопчики, та 12,2% (512 осіб) дівчатка. Повідомили про одноразове чищення зубів 2101 дитина, що складає 50,0%, серед них 1155 хлопчики (27,6%), та 946 дівчата (22,4%). Відсоток дітей, які нерегулярно чистять зуби склав 32,0% (1345 дітей), 16,9% – хлопчики (798 осіб), та 15,2% (637 осіб) дівчат. Якість чищення зубів не враховувалась (табл. 2).

Таблиця 2

Визначення частоти використання гігієнічних засобів

Гігієнічні засоби	Хлопчиків		Дівчаток		Всього	
	абс	%	абс	%	абс	%
Використовують пасту	2108	50,2	2095	49,8	4203	100,0
Використовують ополіскувач	7	0,2	18	0,4	25	0,6
Використовують зубний порошок	-	--	-	-	-	-
Використовують флоси	4	0,1	12	0,3	16	0,4
Використовують інтердентальні щітки	2	0,05	10	0,25	12	0,3

Серед видів гігієнічних засобів, які застосовують оглянуті діти, всі 100,0% використовують зубну пасту (4203 особи), серед яких 50,2% (2108 осіб) хлопчики та 49,8% (2095 осіб) дівчата. Використовують ополіскувачі лише 0,6% -25 дітей (0,2%- 7

Таблиця 3
Визначення характеру харчування
оглянутих дітей

Характер харчування	Хлопчиків		Дівчаток		Всього	
	абс	%	абс	%	абс	%
Харчуються вдома: регулярно	245	5,8	512	12,2	757	18,0
Харчуються вдома: нерегулярно	708	16,9	637	15,2	1345	32,0
Харчуються в столовій	589	14	336	8	925	22,0
Люблять солодке	2108	50,2	2095	49,8	4203	100,0
Люблять хлібо-булочні вироби	2108	50,2	2095	49,8	4203	100,0
Люблять м'ясні вироби	708	16,9	637	15,2	1345	32,0
Люблять рибу	245	5,8	512	12,2	757	18,0
Люблять овочі, фрукти	1155	27,6	946	22,4	2101	50,0
Всього	2108	50,2	2095	49,8	4203	100,0

хлопчиків та 0,4% – 18 дівчат). Зубний порошок не використовує жодна дитина. Флоси як засоби гігієнічного догляду використовують 0,4% (16 дітей), 4 хлопці (0,1%) та 12 дівчат (0,3%). Інтердентальні зубні щітки регулярно використовують 12 дітей, що складає лише 0,3% від загальної кількості обстежених (2 хлопці – 0,05%, та 10 дівчат – 0,25%).

Це свідчить про занадто низьку культуру гігієнічного догляду, про відсутність знань, щодо правильності проведення індивідуальної гігієни порожнини рота та доводить доцільність проведення роз'янювальної роботи серед дитячого населення.

Аналіз характеру харчування обстежених дітей свідчить про те, що усі 100,0% (4203 осіб) дітей

люблять та регулярно вживають солодощі та хлібо-булочні вироби (зокрема 50,2% – 2108 хлопчиків та 49,8% – 2095 дівчат). У 32,0% (1345 дітей) оглянутих відмічаються харчові переваги у вигляді м'ясних виробів, серед яких 16,9% – 798 хлопчиків та 15,2% – 637 дівчат. Свої вподобання у вигляді рибних страв висловили 18,0% – 757 дітей, 245 (5,8%) хлопчики та 512 (12,2%) дівчата. Багаті вітамінами овочі та фрукти були улюбленими стравами у 50,0% – 2101 дітей, 1155 (27,6%) хлопчиків та 946 (22,4%) дівчат (табл. 3).

Регулярність харчування в домашніх умовах зазначили 18,0% (757 дитини), 5,8% – 245 хлопчиків та 12,2% – 512 дівчат. Нерегулярне харчування вдома відмітили 32,0% – 1345 дітей, серед них 16,9% – 708 хлопців та 15,2% – 637 дівчат. Зазначили, що харчуються в столовій 22,0% – 925 дітей, 14,0% – 589 хлопців та 8,0% – 336 дівчат.

Висновки. Таким чином, характер харчових звичок обстежених дітей є фактором ризику щодо утворення та швидкого прогресування каріозних уражень твердих тканин зубів, тканин пародонта та розвитку аномалій та деформацій прикусу.

Регулярність харчування має велике значення для профілактики утворення захворювань шлунково-кишкового тракту, що також є фактором ризику виникнення стоматологічної захворюваності, особливо в дитячому віці.

Перспективи подальших досліджень. Викремлення факторів ризику стоматологічних захворювань в подальшому створить керовані важелі для зниження поширеності карієсу та захворювань тканин пародонта, що покращить стан органів порожнини рота.

Список літератури

- Горзов И. П. Распространенность кариеса и его профилактики в условиях биогеохимического дефицита фтора и йода: дисс. доктора мед. наук: 14.00.21 / Горзов Иван Петрович. – К., 1991. – 301 с.
- Клітинська О. В. Аналіз поширеності карієсу у дітей дошкільного віку міста Ужгорода / О. В. Клітинська, Е. Й. Дячук // Матеріали науково-практичної конференції «Актуальні питання стоматології сьогодення». – Тернопіль, 2010. – С. 24-25.
- Клітинська О. В. Аналіз стану твердих тканин зубів у дітей, які проживають в умовах біогеохімічного дефіциту фтору та йоду / О. В. Клітинська // Матеріали науково-практичної конференції «Актуальні питання стоматології сьогодення». – Тернопіль, 2010. – С. 20-21.
- Лемко И. С. К вопросу природных биогеохимических провинций в регионах с наличием минеральных вод / И. С. Лемко, Л. П. Киртич, Л. В. Дичка // «Биометеорология человека»: Материалы конгресса. – Санкт-Петербург, 2010. – С. 128-129.
- Cullinan M. P. The effect of a triclosan-containing dentifrice on the progression of periodontal disease in an adult population / M. P. Cullinan, B. V. Westerman, S. M. Hamlet, J. E. Palmer // J. Clin. Periodontol. – 2009. -№30 (5). – P. 414-419.
- Cullinan M. P. Acquisition and loss of Porphyromonas gingivalis, Actinobacillus actinomycetemcomitans and Prevotella intermedia over a 5-year period: effect of a triclosan/copolymer dentifrice / M. P. Cullinan, S. M. Hamlet, B. V. Westerman [et al.] // J. Clin. Periodontol. – 2009. – №30 (6). – P. 532-541.
- Gaffar A. Applications of polymers in dentifrices and mouthrinses / A. Gaffar, C. M. Hunter, Y. R. Mirajkar // J. Clin. Dent. – 2008. – №13(4). – P. 138-148.
- Loe H. Oral hygiene in the prevention of caries and periodontal disease / H. Loe // Int. Dent. J. – 2000. – №50 (3). – P. 129-139.
- Ritter A. V. Treating cervical dentin hypersensitivity with fluoride varnish: a randomized clinical study / A. V. Ritter, de L. W. Dias, P. Miguez [et al.] // J. Am. Dent. Assoc. – 2006. – № 127. – P. 1029.
- Wu CD. Evaluation of the safety and efficacy of over-the-counter oral hygiene products for the reduction and control of plaque and gingivitis / C. D. Wu, E. D. Savitt // Periodontol. – 2008. – P. 28-35.

УДК 616.31-02-04.614.4

ЕПІДЕМІОЛОГІЧНИЙ АНАЛІЗ ВИЗНАЧЕННЯ ФАКТОРІВ РИЗИКУ РОЗВИТКУ СТОМАТОЛОГІЧНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ У ДІТЕЙ ЗАКАРПАТТЯ

Клітинська О. В.

Резюме. в статті представлений епідеміологічний аналіз факторів ризику виникнення стоматологічної захворюваності дітей, які проживають в умовах ендемічного дефіциту фтору та йоду в рекомендованому ВООЗ віковому інтервалі.

Ключові слова: діти, епідеміологія стоматологічних захворювань, біогеохімічний дефіцит фтору та йоду.

УДК 616.31-02-04.614.4

ЭПИДЕМИОЛОГИЧЕСКИЙ АНАЛИЗ ОПРЕДЕЛЕНИЯ ФАКТОРОВ РИСКА РАЗВИТИЯ СТОМАТОЛОГИЧЕСКОЙ ЗАБОЛЕВАЕМОСТИ У ДЕТЕЙ ЗАКАРПАТЬЯ

Клитинская О. В.

Резюме. в статье приведен эпидемиологический анализ факторов риска образования стоматологической заболеваемости детей, которые проживают в условиях эндемического дефицита фтора и йода.

Ключевые слова: дети, эпидемиология стоматологических заболеваний, биогеохимический дефицит фтора и йода.

UDC 616.31-02-04.614.4

The Epidemiological Analysis of Determination of Risk Factors of Development of Stomatologic Incidence at Children of Transcarpathia

Klitinska O. V.

Summary/ This article provides an analysis of the epidemiological risk factors for incidence of dental education of children who are living in an endemic shortage of fluorine and iodine.

Key words: children, the epidemiology of dental diseases, biochemical deficiency of fluorine and iodine.

Стаття надійшла 24.10.2012 р.

Рецензент – проф. Каськова Л. Ф.